

A

Anom [a-nom] : anak muda
Ampun [am-pun]: maaf
Ampunang am-pun-ŋ: minta maaf
Ampure [an-pu-rə: maaf
Atur [a-tur] : kasih
Aturang [a-tur-aŋ] : mengasih
Amiq [a-mi?] : ayah/bapak
Aring a-riŋ] : betah (untuk binatang)
Angsuh [aŋ-suh] : angkut
Angsuhang [aŋ-suh-aŋ] :
 mengangkut
Atong [a-ton] : antar
Atongang [a-ton-aŋ]:
 mengantarkan
Alurang [a-lur-aŋ]; biarkan
Ajibang [a-ji-baŋ] : membacakan
 alquran
Arit/awis [a-rit/a-wis] : sabit
Atep [a-təp] : bahan atas rumah
Anting [an-tiŋ] : perhiasan
Aji [a-ji] : harga
Alim [a-lim]: soleh/taat
Ajum [a-jum] : sipat yg senang di puji
Aut [a-ut]: tarik
Autang [au-taŋ]: minta di
 tarikkan
Awek [a-wek] : tarik
Adu [a-du] : lapor
Ampes am-pəs] : lempar
Ares [a-res] : masakan has lombok dari
 batang pisang
Aru [a-ru] : cepat
Aruan [a-ru-an] : cepatan
Areqang [a-re?-aŋ]: biarkan
Anti [an-ti]: tunggu
Menganti [me-ŋan-ti]:
 menunggu
Antihang [an-ti-haŋ: menunggu
 (di suruh menunggu oleh
 seseorang)
Adok [a-dok]: mengadu
Adokang : mengadukan
Ajaq [a-ja?]: bohong

Adep [a-dep]: cara
Adil [a-dil]: tidak memihak pada salah
 satu
Arep [a-rep]: mengharap
Are pang [a-rəp-aŋ]:
 mengharap
Arik [a-ri?]: adek
Abih [a-bih]: damping
Alih [a-lih]: pindah
Alur [a-lur]: biar
Alurang [a-lur-aŋ]: biarkan
Antos [an-tos]: tunggu
Antosang [an-tos-aŋ]: menunggu
Anding [an-diŋ]: hadap
Andingin [an-diŋ-in]:
 menghadapi
Andingang [an-diŋ-aŋ]:
 menghadapkan
Anjar [an-jar]: menarik ikan(mancing)
Adokang [a-dok-aŋ]: mengadu
 (ayam,domba,dll)
Aloqan [a-lo?-an]: menganjurkan

B

Bajang [baja-ŋ] : muda
Bebajangan {be-baja-ŋan} :
 berkumpul dengan teman-teman
 yang masih muda
Bajang angen [baja-ŋ-a-ŋen] :
 berjiwa muda
Beriuk {be-ri-uk} : sama-sama
Belaloan {bə-la-lo-an} : pelupu
Betangko [be-taŋ-ko] : pesta
Bibiq [bi-bi?] : adik perempuan
 bapak/ibu
Bini [bi-ni] : perempuan, sebinian : istri
Bengen gubuk [bu-ŋen, gu-buk] :
 bunga desa
Batur [ba-tur] : teman
Bebaturan [be-ba-tur-an] :
 persahabatan
Bateq [ba-te?] : parang
Bentek [ben-tek] : jinjing/bawa

Bentekang [ben-tek-aŋ] :
bawakan
Bulet angen [bu-let, a-ngen] : tekad yang bulat
Balung [ba-lu-ŋ] : tulang / tenaga
Balung ngoraq [ba-lu-ŋ, ŋo-ra?] : tulang muda
Bilang [bi-laŋ] : jelaga {warna hitam yang melekat di panci
Bebeaq [bə-be-a?] : anak-anak
Borak [bo-rak] : terlalu putih
Bedak [be-dak] : obat lulur
Bubut [bu-but] : cabut
Bubut (B) : burung puyuh
Bubutin [bu-but-in] : cabutkan
Butih [bu-tih]: penyakit bintik [bentol bentol pada kulit]
Bunyt [bu-ny-it]: cubit [mencubit kecil kecil]
Buin [bu-in]: ajak
Bonceh [bon-ceh]: suapin [menyuapi]
Bulat [bu-lat]: pudar warnanya karna sudah lama / mekas sinar matahari
Bilin [bi-lin]: tinggalkan
Tebilin [te-bi-lin]: di tinggalkan
Mbilinang[mbi-lin-aŋ]: meninggal dunia
Beruq [bə-ru?] : tadi
Berugaq [baru-ga?] : sejenis rumah tempat istirahat
Berarak [bara-ra?] : laba-laba
Beragi [bara-gi] : memakai bumbu
Berye [bara-ya] : sahabat / pacar
Baberaya [ba-ba-ra-ya] : berpacaran
Beraiq [bə:ra-i?] : berair [mempunyai air]
Berain [bə-ra-in] : beritau
Berainang[bə-ra-in-naŋ] memberitahukan
Busung [bu-suŋ] : janur / daun kelapa
Burung [bu-ruŋ] : tidak jadi / batal
Biting [bi-tiŋ] : bahan untuk menusuk bungkus jajan
Bintang [bin-taŋ] : cabit
Bantat [ban-tat]: nakal
Bedoe [ba-doe] : punya / memopunyai

Bedo'e [bə-do?ə] : berdo'a
Berari [bə-ra-ri] : berlari
Beranak [bə-ra-nak] : mempunyai anak
Berajah [bə-ra-jah] : belajar
Bidak [bi-dak] : layar perahu
Bueq [bu-ek] : habis
Boreq [bo-re?] : penyakit cacar
Berong [bə-ro-ŋ] : penyakit kusta
Biur [bi-ur] : ribut
Boh [bo-h] : bubur dari beras
Bower [bo-wə-r] : bubur dari beras lebur
Buwun [bu-wun] : sumur

C

Cawan [ca-mun]: magkok
Canting [ca-tiŋ] : gayung ultuk mengambil air
Cucur [cu-cur]: jajan dari tepung beras dan gula merah
Campah [cam-pah]: tidak berguna
Cerorot [cə-rorot] : jajan dari tepung bers / gula merah yang di bungkus daun kelapa
Cemoh [cə-moh] : senang
Cicil [ci-cil]: membayar secara berangsur

D

Dende [den-də]: panggilan anak perempuan (bangsawan) lobok utara
Datu [da-tu]: panggilan anak laki-laki (bangsawan) lombok utara
Daweq [da--wə?] : silahkan / mempersilahkan
Deseq [de-se?] : dekat
Deseq-in [de-se-in]: dekatin
Dedare [də-da-rə]: gadis
Dulang [du-laŋ]: nampan yang berisi sesajian / nasi
Dempang [dem-paŋ]: pincang
Dait [da-it]: temu

Kedaitan [kə-dai-aŋ]: di temukan
Duduk [du-duk]: minta / menagih
Menduduk [mən-du-duk]: meminta
Dalih [da-lih]: kira
Mendalih [mən-da-lih]: mengira
Dames [da-məs]: cucian yang belum kering betul
Durus [du-rus]: telusuri
Mendurus [mən-du-rus]: menelusuri
Dempek [dem-pek]: sebutan untuk orang gemuk pendek
Dares [da-res]: burung hantu
Deres [də-rəs]: arus yang keras
Derek [de-rek]: deret
Derekang [de-re-aŋ]: deretkan
Dayuh [da-yuh]: embun
Dayuhin [da-yuh-in]: menaruh sesuatu dupaya kena embun
Daya [da-ya]: selatan
Dayaq [da-ya?]: bohong
Tedayak [tə-da-ya?]: di bohongi
Bedayaq [bə-da-ya?]: membohongi
Durusang [du-ru-saŋ]: silahkan
Domas [do-mas]: delapan ratus

E.

Enang [e-naŋ]: tinggalkan
Ngenangang [ŋe-na-ŋaŋ]: meninggal
Empah [em-pah]: gampang di ambil
Emoh [e-moh]: senyum
Edan [e-dan]: gila
Edan-edanan [e-dan,edan-an]: setengah gila
Eleq [ele-?]: dari
Esok [e-sok]: pidah
Esokang [e-sok-aŋ]: pindahkan
Ereng [e-re-ŋ]: penasin / memanaskan
Erok [erok]: ayak
Embot [əm-bot]: cabut

Epe [epe]: kamu untuk orang yang lebih tua
Eleh [e-leh]: hanyut
Ejor [e-jor]: bengkok (tidal lurus)
Enyot [e-nyot]: geser / poindahkan
Encong [en-coŋ]: tergesa-gesa
Endah [en-dah]: juga
Elok [e-lok]: berdatangan
Erre [erre]: ungkapan kata heran (waah) / iri hati
Elen [e-len]: sejuk

F.

Fireng [fi-rə-ŋ]: dengan
Firengang [fi-rə-ŋ-aŋ]: dengarkan

G

Gading [ga-diŋ]: bawa
Ga-ding-an [gadiŋan] : bawakan
Gade [ga-de]: panggilan anak bangsawan laki-laki
Geleng [gə-leŋ]: cepat
Gelengang [gə-leŋ-aŋ]: cepatan
Galeng : siang
Begalengan [bə-ga-leŋ-an]: makan sore-sore
Galang [ga-la-ŋ]: cerah
Gelis [gə-lis]: cepat
Gelidan [gə-li-dan]: cepatan
Giguh [gi-guh]: tergesa-gesa
Galuh [ga-luh]: luas
Gemas [gə-mas]: galak
Goreng [go-re-ŋ]: memasak dengan minyak
Galah [ga-lah]: menusuk dengan senjata
Giliq [gi-ki?]: mnghaluskan
Garung [ga-ru-ŋ] : aduk
Galut [ga-lut]: aduk
Menggalut [məŋ-ga-lut]: mengaduk
Gemes [gə-məs]: galak
Guulik [gu-lik]: jajanan dari tepung ubi

Gegodoh [gə-go-doh]: jajanan dari tepung beras dan pisang yang di goreng
Ganjak [gan-jak]: liar
Ganggu [gaŋ-gu]: usil
Gubuk [gu-buk]: kampung
Gulung [gu-luŋ]: menggulung
Golongan [gu-luŋ-an]: menyuruh orang menggulung barang
Gupuh [gu-puh]: tergesa-gesa
Galih [ga-lih]: bagian dalam batang kayu
Goraq [go-ra?]: geledah
Goyok [go-yok]: geledek
Garuk [ga-ru?]: gemuruh
Gerupuk [gə-ru-puk]: kerupuk (makanan ringan)
Gegenduk [gə-gən-du?]: gendruo (mahluk halus)
Gedaq [gə-da?]: malas
Geroq [gə-ro?]: mendengkur
Garing [ga-ri-ŋ]: kering
Geroh [gə-groh]: hardik
Girang [gi-raŋ]: suka
Gerang [gə-raŋ]: ikan asin
Gading [ga-di-ŋ]: bawa
Gorok [go-rok]: semblih
Gedok [gə-dok]: tuli
Giras [gi-ras]: suka / tertarik untuk (bepergian)
Gantus [gan-tus]: gabung / ikat
Gantung [gan-tuŋ]: di gantung
Genter [gən-tər]: petir
Goloh [go-loh]: main-main
Gocek [go-cek]: mengadu ayam
Gati-genya [ga-ti-gə-nya]: dibuk
Genem [gə-nem]: rajin
Getak [gə-tak]: lincah
Guduk [gu-duk]: penyakit kencing manis
Gasoan [ga-so-an]: atap dari daun kelapa

H

Hine [hi-nə]: rendah

I

Iling [il-iŋ]: ngerti
Ilang [il-aŋ]: hilang
Inget [i-ŋət]: ingat
Ijaq [i-ja?]: malu
Ijo [i-jo]: warna hijau
Ijuk [i-juk]: bagian dari batang aren
Ilaq [i-la?]: malu
Inges [iŋ-əs]: cantik
Ibe [i-bə]: sedih
Itung [i-tuŋ]: menghitung
Impi [im-pi]: mimpi
Injat [in-jat]: pijak
Injok [in-jok]: goyang
Inggooq [iŋ-go?]: goyah
Inaq [i-na?]: ibu
Inaq akon [i-na?-a-kon]: ibu angkat
Imbe [im-bə]: nama pohon obat-obatan
Idung [i-duŋ]: hidung
Ipar [i-par]: istri/suami dari bsaudara {kakak/adik}
Imbuq [im-bu?]: pungut
Intel [in-təl]: jewer
Intip [in-tip]: mengintai
Irus [i-rus]: ingus
Impung [im-puŋ]: paha
Irung [i-ruŋ]: hidung
Ilon [i-lon]: memihak salah Satu
Irap [i-rap]: rasa sakit/senang
Idap [i-dap]: rasa sakit/senang
Idup [i-dup]: hidup
Isin [i-sin]: mengisi/daging
Isiang [i-sin-aŋ]: mengisikan
Iniq [i-ni?]: bisa
Inaq kuni [i-na?, ku-ni]: ibu kandung
Inaq saiq [i-na?-s-i?]: adik perempuan ibu/bapak
Iwa [i-wa]: pangku
Ima [i-ma]: tangan
Iroq [i-ro?]: sedih

J

Jampi [jam-pi]: membaca mantra
Jari [ja-ri]: jadi
Jaring [ja-ri-ŋ]: alat untuk menangkap ikan
Jera [jə-ra]: berhenti
Jejeret [jə-jə-rət]: ikat pinggang
Jojo [jo-jor]: lampu
Jurakan [ju-ra-kan]: panjat pinang
Jerayang [jə-ra-yaŋ]: memberhentikan
Jepitan [jə-pit-an]: aksesoris di kepala
Jarang [ja-ra-ŋ]: tembus pandang
Jamaq [ja-ma?]: biasa-biasa
Jemaq [jə-ma?]: besok
Jumuq [ju-mu?]: dorong
Jambangan [jam-ba-ŋ-an]: wajan yang paling besar
Julat [ju-lat]: terbakar
Jerih [jə-rih]: kapok/jera
Jeraq [jə-ra?]: berhenti
Jeneng [jə-nə-ŋ]: cantik
Jemak [jə-mak]: ambil
Jaoqin [ja-o?-in]: hindari, jauhi

K

Kaji [ka-ji]: saya
Kayun [ka-yun]: mau
Kican [ki-can]: kasih
Kicanin [ki-can-in]: dikasih
Kelangsoan [kə-laŋ-sot-an]: keterlaluhan
Ketuan [kə-tuan]: tanya
Kelelep [kə-lə-ləp]: ketiduran
Kelempasan [kə-ləm-pa-san]: kelolosan
Katon [ka-ton]: lihat

L

Lingsir [liŋ-sir]: tua
Lumbar [lum-bar]: pergi
Lamas [la-mas]: percuma
Lale [la-le]: panggilan untuk gadis bangsawan
Lampaq [lam-pa?]: berangkat

Lapah [la-pah]: lapar
Laeq [la-e?]: lama
Lokaq [lo-ka?]: tua
Lokaq laeq [lo-ka?—la-e?]: orang tua dulu
Lelakaq [lə-la-ka?]: nyanyian
Lekoq [le-ko?]: sirih
Lekan laeq [le-kan-la-e?]: dari dulu
Leman laeq [le-man-la-e?]: dari dulu
Lamun [la-mun]: kalau
Lueq [lu-e?]: banyak
Lokoq [lo-ko?]: sungai
Lomboq [lom-bo?]: lurus
Lembong [lem-boŋ]: luka bakar
Lambung [lam-buŋ]: pakaian adat sasak
Langkung [laŋ-kuŋ]: hadang
Lingkoq [liŋ-ko?]: sumur
Locan [lo-can]: longgar
Limpah [lim-pah]: kepenuhan untuk air
Lais [la-is]: laris
Licik [li-cik]: banyak akal
Leduq [lə-du?]: gembur
Lelah [lə-lah]: capek
Langser [laŋ-sər]: lancar/langsung
Liah [li-ah]: liar
Lupis [lu-pis]: jajan dari ketan
Lope [lo-pe]: ular
Lelagon [lə-la-gon]: kelakuan
Lumpuh [lum-puh]: tidak berdaya
Lupaq [lu-pa?]: lupa
Laeq laloq [la-e?-la-lo?]: terlalu lama
Longkak [loŋ-kak]: lobang
Lalo [la-lo]: pergi
Laduk [la-duk]: pukul
Lacur [la-cur]: rugi
Lading [la-diŋ]: pisau
Limpah [lim-pah]: penuh
Lampin [lam-pin]: popok bayi
Leman [le-man]: dari
Lembah [lem-bah]: pikul

M

Meran [mə-ran]: ya
Mangkin [maŋ-kin]: sekarang
Mamiq [ma-mi?]: bapak

- Mejangkep** [mə-jaŋ-kəp]: kawin
Mesiram [mə-si-ram]: mandi
Menggah [məŋ-gah]: marah
Mindah [min-dah]: tidak tahu
Mesare [mə-sa-re]: tidur
Melinggih [mə-liŋ-gih]: duduk
Medaran [mə-da-ran]: makan
Medahar [mə-da-har]: makan
Matur [ma-tur]: memberi tahu
Manik [ma-nik]: perintah
Maturang [ma-tur-aŋ]: memberi tahu
Maman [ma-man]: paman
Mantuk [man-tuk]: pulang
Mirengang [mi-rəŋ-aŋ]: mendengarkan
Mandes [man-dəs]: dekat
Metaru [mə-ta-ru]: cedera
Menak [me-nak]: bangsawan
Merajan [ə-ra-jaŋ]: belajar
Melulu [mə-lu-lu]: itu-itu saja
Menjojaq [məŋ-jo-ja?]: main-main
Menstulaq [məŋ-stu-la?]: zikir untuk orang yang naik haji
Meludak [mə-lu-dak]: berguling-guling
Meleoq [mə-le-o?]: keseleo
Melampaq [mə-lam-pa?]: berjalan
Meroah [mə-ro-ah]: syukuran
Meroroh [mə-ro-roh]: menangis menjadi jadinya
Merompo [mə-rom-po]: menangkap ikan dengan jaring yang besar
Mateang [ma-te-aŋ]: membunuh
Menandang [mə-nan-daŋ]: mengeloni anak
Mengumbaq [məŋ-um-ba?]: menggendong
Mentanak [məŋ-ta-nak]: mengasuh anak
Meriri [mə-ri-ri]: memperbaiki/merapikan
Meronasan [mə-ro-nas-an]: mencuci piring {perabot dapur}
Merara [mə-ra-ra]: membebani/terbebani
Memraras [mə-ra-ras]: mencuci untuk beras
Merame [mə-ra-mə]: ribut
Meronja [mə-ron-ja]: meronta
Merontok [mə-ron-tok]: menumbuk padi
Memonggoq [mə-moŋ-go?]: membawa barang di punggung
Menggeroh [məŋ-gə-roh]: berburu
Menggawe [məŋ-ga-we]: pesta
Mara [ma-ra]: mulai
Masem [ma-səm]: basi
Mette [met-tə]: bicara
Mbling [mbli-ŋ]: bicara
Mondong [mon-doŋ]: membawa/menaruh barang di atas punggung kuda
Mondeng [mon-dəŋ]: beras yang lebur/pecah-pecah
Mareng [ma-reŋ]: buah labu suri
Moroq [mo-ro?]: diam
Merambas [mə-ram-bas]: memotong/membersihkan tanaman
Meraboq [mə-ra-bo?]: menabur pupuk
Melong [mə-loŋ]: menanam padi
Melengo [mə-lə-ŋo]: diam
Melinggih [mə-liŋgih]: mampir
Melauq [mə-la-u?]: ke utara
Mendaya [məŋ-da-ya]: ke selatan
Membolot [məŋ-bo-lot]: ke atas
Mengideq [məŋ-ide?]: ke bawah
Mencorat [məŋ-co-rat]: melesat
Meroton [mə-ro-ton]: bersusun
Merenten [mə-ren-ten]: bersaudara
Mempolong [məŋ-po-loŋ]: bersaudara
Menunduq [mə-nun-du?]: menghadap kebawah
Menandek [mə-nan-dek]: menjenguk
Mengguliq [məŋ-gu-li?]: berguling
Mendulangan [məŋ-du-laŋ]: makan bersama dengan nampian
Merereq [mə-re-re?]: berderet
Meriap [mə-ri-ap]: memasak
Mereos [mə-re-os]: harum untuk masakan
Mereseng [mə-rə-sə-ŋ]: enak untuk masakan
Merenduh [mə-run-duh]: memeram {pisang/buah yang lain}

Merisiq [mə-ri-siʔ]: mencari-cari sesuatu

Miaq [mi-aʔ]: membuat

N

Ngiring [ŋi-ri-ŋ]: mari/ayu

Nunas [nu-nas]: minta

Nurge [nur-gə]: silahkan

Napi [na-pi]: apa

Nggih [ŋ-gih]: ya

Ngelanjar [ŋə-lan-jar]: merokok

Ngajengang [ŋa-jə-ŋa-ŋ]: makan

Nedde [ned-də]: harap

Ngawit [ŋa-wit]: bermula/awal

Ngera'i [ŋə-ra-ʔi]: tenggang rasa/berperasaan

Ngarep [ŋa-rəp]: berharap

Ngawih [ŋa-wih]: memakai

Ningalin [ni-ŋa-lin]: melihat

Ngayahin [ŋa-ya-hin]: menjamu/melayani

Ngabih [ŋa-bih]: mendamping

Ngeroahang [ŋə-ro-ah-aŋ]: acara selamatan

Nilas [ni-las]: menutupi kesalahan

Nunjuk [nunjuk]: menusuk untuk ikan/daging untuk dibakar

Nulung [nu-luŋ]: menolong

Numbak [num-bak]: menusuk untuk manusia/hewan liar

Nampi [nam-pi]: menerima gaji/upah

Nambus [nam-bus]: membakar ikan yang sudah dibumbui dan dibungkus dengan daun pisang

Neter [ne-ter]: mengupas kelapa

Nyoer [nyo-er]: terbang

Nnyesel [nyə-səl]: menyesal

Nyuluh [nyu-luh]: mencari ikan di pantai malam hari, menggunakan lampu/obor

Nyumpa [nyum-paʔ]: mencaci-maki

Nyampah [nyam-pah]: sarapan

Nyusahin [nyu-sa-hin]: menyusahkan

Nyelabar [nyə-la-bar]: membawa kabar pada keluarga perempuan yang di bawa kawin lari

Nyerusu'in [nyə-ru-suʔ-in]: memarahi

Nyembelih [nyəm-bə-lih]: memotong ayam/kambing {binatang }

Nyurak [nyu-rak]: teriak

Nyautang [nyau-taŋ]: menggigit

Nyautang [nyau-taŋ]: melempar benda/bibit

Nyensem [nyən-səm]: jatuh/terjerembab

Nyaweqang [nya-we-aŋ]: menyelesaikan

Nyongkolang [nyoŋ-ko-laŋ]: mengantar pengantin perempuan pada keluarganya

Nyombe [nyom-bə]: mengantar pengantin perempuan untuk bertemu keluarganya

Nyorong-nyerah [nyo-roŋ-nyə-rah]: rangkaian acara nyongkolan

Nyiksaq [nyik-saʔ]: menganiaya

Nyakit [nya-kit]: menderita

Nyemohin [nyə-moh-in]: menyenangkan

Nyambelin [nyam-bəl-in]: membubuhkan bumbu

Ngombak [ŋom-bak]: menyobek

O

Oras [o-ras]: bersihkan (kuras)

Odor [o-dor]: gosok

Odos [o-dos]: bekas

Opong [o-poŋ]: angkat

Osok [o-sok]: gosok

Odol [o-dol]: pasta gigi

Okat [o-kat]: suara

Ombak [om-bak]: terkelupas

Onjot [on-jot]: membawa

Otang [o-taŋ]: hutang

Oneng-oneng [o-neŋ-o-neŋ]: Cuma-Cuma

Otek [o-tək]: otak

Onjer [on-jer]: melabrak

Ore [o-rə]: makanan ringan (kerupuk)

Opak [o-pak]: jajan kering dari sagu ubi

Oler [o-lər]: jijik

P

Pelinggih [pə-liŋ-gih]: anda

Pegedangan [pə-gə-deŋ-an]: perumahan bangsawan

Pejang kepang [pə-jaŋ-kə-paŋ]: dikawinkan

Pirengang [pi-rə-ŋaŋ]: dengarkan

Pangeran [pa-ŋe-ran]: orang tua

Pireng [pi-rə-ŋan]: dengar

Pasengan [pa-seŋ-an]: nama

Penoaq [pə-noʔ]: orang yang dituakan

Pinehin [pi-ne-hin]: pikirkan

Peteng [pə-təŋ]: gelap

Pineng [pi-nəŋ]: pusing

Paleng [pa-ləŋ]: pingsan

Pepes [pe-pes]: lempar

Piluang [pi-lu-aŋ]: ikut/mengikuti

Piyaqang [pi-yaʔ-aŋ]: buat

Pikirang [pi-ki-raŋ]: pikirkan

Pangkesang [paŋ-ke-saŋ]: banting

Peloncor [pə-lon-cor]: tempayan

Pelecing: makanan dari kangkung khas lombok

Pelalah [pə-la-lah]: lauk pauk yang dibumbui

Periuk: [pə-ri-uk] alat dapur dari gerobah

Panci [pan-ci]: alat untuk memasak

Pancing [pan-ciŋ]: alat untuk menangkap ikan

Periris [pə-ri-ris]: pakaian bekas/lap

Pendet [pən-dət]: asap

Pecel [pə-cəl]: makanan berbumbu kacang

Punah [pu-nah]: mati

Ponjol [pon-jol]: tempat nasi

Polak [po-lak]: patah

Poteng [po-teŋ]: tape

Pesok [pe-sok]: penyok

Periaq [pə-ri-aʔ]: kasihan

Perase [pə-ra-sə]: perasan

Pincuk [pin-cuk]: jebak

Pondok [pon-dok]: rumah kecil tempat istirahat

Peningalan [pə-ni-ŋa-lan]: penglihatan

Pengarat [pəŋa-rat]: gembala

Pengujur [pə-ŋu-jur]: tukang bantu angkat perahu nelayan

Penggiling [pəŋ-gi-liŋ]: tangkai layar

Pemontot [pə-mon-tot]: sisa

pembakaran (potongan kayu bakar)

Penaek [pə-na-ek]: tukang panjat

Penghulu [pəŋ-hu-lu]: tokoh agama

Penganten [pəŋ-an-ten]: mempelai laki-laki dan perempuan

Pengiring [pə-ŋi-riŋ]: orang-orang yang mengantar pengantin ke rumah mertuanya

Peramo [pə-ra-mo]: orang-orang yang memotong kayu di hutan

Perianq [pə-ri-aʔ]: induk binatang

Pinteq [pin-teʔ]: bidik

Pipiang [pi-piaŋ]: meluruskan sasaran

Pengosokan [pəŋ-go-so-kan]: penggosok

Penyaweqang [pə-nya-weʔ-aŋ]: acara penutup dalam suatu pesta

Penjarut [pən-ja-rut]: tukang rajut jaring

Parut [pa-rut]: alat untuk parutan kelapa

Perot [pə-rot]: orang yang penakut

Pesilaq [pə-si-laʔ]:

persilahkan/mengundang

R

Reda [re-da]: ikhlas

Rembak [rəm-bak]: bersama-sama/serempak

Remuk [rə-muk]: hancur

Remis [rə-mis]: kotor

Rarang [ra-raŋ]: sulit

Rendem [rən-dəm]: kerak yang diberi air

Rue [ru-ə]: rupa

Runyam [ru-nyam]: tidak tepat, tidak tentu

Renggang [rəŋ-gaŋ]: berjauhan
Rengiq [rəŋ-iʔ]: renyah
Ragi [ra-gi]: bumbu
Rorohin [ro-roh-in]: tangisin
Rereq [re-reʔ]: tertawa
Rereqan [re-reʔ-an]: deretan
Reregang [re-re-gaŋ]: tempat rumput
Runguang [ruŋu-aŋ]: menguruskan
Rikaqang [ri-kaʔ-aŋ]: disetrikan
Rindu [rin-du]: kembar
Rempeq [rəm-peʔ]: lebat
Rempung [rəm-puŋ]: rumpun
Rempi [rəm-pi]: hancur
Rubin [ru-bin]: kemrin
Rurung [ru-ruŋ]: jalan raya
Raraq [ra-raʔ]: berjatuhan
Rintis [rin-tis]: gerimis
Rebah [rə-bah]: jatuh
Rambok [ram-bok]: ubnan
Ranteq [ran-teʔ]: petir
Roah [ro-ah]: syukuran
Rombong nasiq [rɔm-boŋ-na-siʔ]:
tempat nasi
Rombong es [rɔm-boŋ-es]: termos es
Renggi [rəŋ-gi]: jajanan kering dari
ketan
Rengas [rəŋ-as]: galak
Roek [ro-ek]: sobek
Ramping [ram-piŋ]: langsing
Ririh [ri-rih]: banyak akal/ curang
Rintuk [rin-tuk]: tumbuh lebih dari satu
untuk gigi
Reges [re-ɡes]: kurus
Rotos [ro-tos]: jatuh sedikit demi sedikit
untuk gigi
Rondon [ron-don]: mangkuk dari daun
pisang
Rawon [ra-won]: masakan berkuah dari
daging
Repot [re-pot]: sibuk
Reot [re-ot]: hampir roboh untuk rumah
Rengoq [reŋ-oʔ]: rapuh
Rampuk [ram-puk]: alat penumbuk padi
Rangkup [raŋ-kup]: alat penumbuk padi
orang tua dulu

Rembaong [rəm-ba-oŋ]: batang bambu
yang masih muda untuk sayuran
Renggeseng [rəŋ-ge-seŋ]: batang bambu
yang masih muda untuk sayuran
Randu [ran-du]: kapuk/ buah kapuk
Romboq [rɔm-boʔ]: tambah
Rombo'in [rɔm-boʔ-in]: tambah lagi
Rajanang [ra-ja-naŋ]: pelajari
Raosang [ra-os-aŋ]: bicarakan
Ramoan [ra-mo-an]: bahan rumah/
ramoan

S

Sampun [sam-pun]: sudah
Silaq [si-laʔ]: silahkan
Sengeh [səŋ-eh]: harum/ wangi
Singgah [siŋ-gah]: mampir
Simpang [sim-paŋ]: mampir
Si-rah [sirah] : v kepala
Sepeng [sə-pəŋ]: mantap
Sengke [səŋ-kə]: sulit
Senggedah [səŋ-kə-daŋ]: bersandar
Saorang [sao-raŋ]: merusak
Sempor [səm-por]: bersinar/ terang
Suruq [su-ruʔ]: suruh
Seraung [sə-ra-uŋ]: penutup kepala/ topi
untuk petani/ nelayan
Saduin [sa-duʔ-in]: mempercayai
Sekeq [sə-keʔ]: bilangan pertama/ angka
satu
Serbat [sər-bat]: sejenis minuman dari
Lombok yang terbuat dari jahe
Saur [sa-ur]: bayar
Saurang [sa-ur-aŋ]: dibayarkan
Serengen [sə-rəŋ-əŋ]: marah
Serbet [sər-bet]: lap
Serusuk [sə-ru-suʔ]: marah
Setoq [se-toʔ]: rapuh
Sepi mimit [sə-pi-mi-mit]: sepi sekali
Sedang [sə-daŋ]: sisir
Siliq [si-liʔ]: memarahi
Sendor [sən-dor]: tempat menyimpan air
Sumbur [sum-bur]: sumur
Sera [sə-ra]: terasi

Serain [aə-ra-in]: menaruhkan terasi
Sajian [sa-ji-an]: hidangan
Suker [su-kər]: sempit
Saluk [sa-luk]: pasang
Sapuq [sa-pu?]: belangkon
Saduq [sa-du?]: percaya
Sador [sa-dor]: alat dapur
Sagon [sa-gon]: jajan dari tepung dan kelapa yang di panggang
Sampar [sam-par]: lempar
Sampi [sam-pi]: sapi
Simaq [si-ma?]: dengar
Samah [sa-mah]: banyak
Singgaq [siŋ-ga?]: pinjam
Selanggah [sə-laŋ-gah]: bersandar
Sorokang [so-ro-kaŋ]: menyia-nyiakan
Seroro [sə-ro-ro]: rakus
Setugel [sə-tu-gəl]: sepotong/ sebagian
Sarak [sa-rak]: bercerai
Sorak [sa-rak]: usir
Simbit [sim-bit]: angker
Sempaga [səm-pa-ga]: buah jeruk yang manis
Sempeda [səm-pe-da]: sepeda
Serempung [sə-rəm-puŋ]: satu rumpun
Setumpuk [sə-tum-puk]: satu tumpuk
Sebutir [sə-bu-tir]: satu butir
Seberan [sə-bə-ran]: setiap
Sejambak [sə-jam-bak]: satu ikat untuk bawang
Secatu [sə-ca-tu]: satu ikat dibagi dua/ satu tempat untuk tanah
Sekat [sə-kat]: sulit
Sebia [sə-bia]: cabe
Surut [su-rut]: mundur
Soret [so-ret]: nama ikan
Sombeng [som-beŋ]: retak/ hilang sebagian
Sekediq [sə-kə-di?]: sedikit
Seduhur [sə-du-hur]: semua
Sedulur [sə-du-lur]: bersaudara
Sanaq [sa-na?]: keluarga
Serembat [sə-rəm-bat]: belum siap
Samber [sam-bər]: menyambar
Sambel [sam-bəl]: sambal /bumbu

Sangkur [saŋ-kur]: nama/ ciri-ciri ayam
Sarang [sa-raŋ]: bocor kecil-kecil
Sapaq [sa-pa?]: larangan
Salaq [sa-la?]: salah
Sangah [sa-ŋah]: sangrai (menggoeng tanpa minyak)
Sagaq [sa-ga?]: tidak mau/ogah
Sandem [san-dəm]: remang-remang
Selakiq [sə-la-ki?]: suami
Sebiniqan [sə-bi-ni?-an]: istri
Sekadi [sə-ka-di]: seperti
Sungsut [suŋ-sut]: susah
Sinten [sin-tən]: siapa
Simpang [sim-paŋ] v : mampir
Sengke [səŋ-kə]: sulit/sukar
Sampunang [sam-pun-aŋ]: jangan
Sengkale [səŋ-ka-lə]: celaka
Sengake [səŋ-kə]: yang lebih tua
Sengari [sə-ŋa-ri]: yang lebih muda

T

Tresne [trəs-ne]: setia
Tampiasih [tampi-asih]: terima kasih
Tuhu [tu-hu]: betul
Tatas [ta-tas]: jelas
Tunas [tu-nas]: minta
Tiang [ti-aŋ]: saya
Tedun [tə-dun]: turun
Tangkil [taŋ-ki]: menghadap
Tandah [tan-dah]: menjaga
Tundung [tun-duŋ]: usir
Tundek [tun-dek]: tengok
Tandang [tan-daŋ]: mengeloni
Tulah [tu-lah]: kualat
Tonon [to-non]: meneguk air
Tarih [ta-rih]: merayu
Tanjul [tan-jul]: tendang
Tompor [tom-por]: tabrak/langgar
Tais tonges [ta-is-to-ŋes]: kering kerontang
Terong aceh [tə-roŋ-a-ceh]: tomat
Tojang [to-jaŋ]: sejenis keladi bahan untuk sayur
Tujuh [tu-jah]: menumbuk

Tutu [tu-tu]: menumbuk

Tolang [to-laŋ]: tulang

Tetolongan [tə-to-laŋ-an]: biji-bijian

Tolang daeng [to-laŋ-da-eŋ]: tulang rusuk

Tindoq tidem [tin-doʔ-ti-dəm]: tidur pulas

Tiwoq [ti-woʔ]: tumbuh

Taoqang [ta-oʔ-aŋ]: simpan

Tetaoqan [tə-ta-oʔ-an]: simpanan

Tukaq [tu-kaʔ]: tanam

Tetukaqan [tə-tu-kaʔ-an]: tanaman

Tukahang [tu-ka-haŋ]: tukaran

Tambah [tam-bah]: cangkul

Tambahang [tam-bah-aŋ]: menyuruh orang untuk mencangkul

Tindoqang [tin-doʔ-aŋ]: menidurkan

Tamper [tam-pər]: tempeleng/tampar

Tumpah [tum-pah]: tumpah

Tampas [tam-pas]: mengupas tipis

Timpes [tim-pəs]: kemas

Ten wenten [ten-wen-tən]: tidak ada

U

Umpami [um-pa-mi]: misal

Ungkur [uŋ-kur]: belakang

Ungasan [uŋa-san]: hidung

W

Wenten [wen-tən]: ada

Wantah [wan-tah]: sampai disini

Wadah [wa-dah]: tempat

Wapat [wa-pat]: meninggal

Wanen [wa-nen]: berani

Wewaran [we-wa-ra-ŋ-an]: dongeng/cerita

Wetteng [wet-təŋ]: lapar

Wai [wa-i]: cucu

Wali [wa-li]: orang tua asuh